

คู่มือ

จรรยาบรรณวิชาชีพครู

วิทยาลัยเทคโนโลยีนครราชสีมา
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา เป็นสถานศึกษาที่ผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมและสาขาวิชาพาณิชยกรรม ให้มีมาตรฐานวิชาชีพ มีคุณธรรมและจริยธรรม จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรพิเศษ ให้บริการชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต่าง ๆ มีการสืบสานวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมซึ่งครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นบุคคลที่สำคัญที่จะเป็นต้นแบบในการปลูกฝังความมีจริยธรรมให้กับศิษย์ เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องทำอย่างเต็มที่ครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป

วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา จึงได้จัดทำคู่มือจรรยาบรรณวิชาชีพครูเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ถึงพร้อมซึ่งการเป็นผู้ที่มีความรู้คุณธรรม จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาอันควรค่าแก่การยกย่องและเคารพบูชาของลูกศิษย์ และผู้รับบริการ โดยมุ่งหวังให้การจัดการการเรียนการสอนมีคุณภาพและผลิตนักเรียนนักศึกษา ตรงกับตลาดแรงงาน

วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา

ผู้จัดทำ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
จรรยาบรรณวิชาชีพครู	๑
- หมวดที่ ๑ ว่าด้วยอุดมการณ์ครู ซึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู	๑
- หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเอกลักษณ์ของครู โดยเน้นให้เห็นลักษณะเฉพาะของครูที่แตกต่าง จากบุคคลในอาชีพอื่น	๑
- หมวดที่ ๓ ว่าด้วยการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู	๒
- หมวดที่ ๔ ว่าด้วยบทบาทของครูต่อบุคคล และสังคม	๓
คุณลักษณะที่ดีของครู	๔
มาตรฐานการปฏิบัติงาน	๕
จรรยาบรรณของวิชาชีพ	๑๐
เอกสารอ้างอิง	

จรรยาบรรณวิชาชีพครู

จรรยาบรรณวิชาชีพครู หมายถึง ประมวลความประพฤติกรรมหรือกิริยาอาการที่ประกอบวิชาชีพครูควรประพฤติปฏิบัติเพื่อรักษาส่งเสริม เกียรติคุณ ชื่อเสียงและฐานะของความ เป็นครู (ยนต์ ชุมจิต. ๒๕๓๑ : ๑๓๑)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๔ ท่าน เพื่อร่างจรรยาบรรณวิชาชีพครู ในระหว่างวันที่ ๘-๑๐ เมษายน ๒๕๒๔ ผลการประชุม ที่ประชุมเห็นชอบให้แบ่งจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็น ๔ หมวด (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ๒๕๒๔ : ๓) ดังนี้

หมวดที่ ๑ ว่าด้วยอุดมการณ์ครู ซึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู

หมวดที่ ๒ ว่าด้วยเอกลักษณ์ของครู โดยเน้นให้เห็นลักษณะเฉพาะของครูที่แตกต่างจากบุคคลในอาชีพอื่น

หมวดที่ ๓ ว่าด้วยการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู

หมวดที่ ๔ ว่าด้วยบทบาทของครูต่อบุคคล และสังคม

หมวดที่ ๑ อุดมการณ์ครู ซึ่งเป็นหัวใจของการเป็นครู ประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

๑. ศรัทธาในอาชีพครู อุทิศตน เพื่อศิษย์ และการศึกษา
๒. ชำรงและส่งเสริมเกียรติแห่งวิชาชีพครู
๓. บำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
๔. ยึดมั่นในคุณธรรม มีใจรัก และเมตตาต่อศิษย์
๕. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย
๖. ยึดมั่นในศาสนา พระมหากษัตริย์

หมวดที่ ๒ เอกลักษณ์ของครู โดยเน้นให้เห็นลักษณะเฉพาะของครูที่แตกต่างจากบุคคล ในอาชีพอื่น ประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

๑. ดำรงตนอย่างเรียบง่าย ประหยัด เหมาะสมกับอาชีพครู
๒. มีอารมณ์มั่นคง และสามารถควบคุมอารมณ์ทั้งในและนอกเวลาที่สอน
๓. มีสัจจะความจริงในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ครู และต่อตนเอง สามารถร่วมงานเป็น

หมู่คณะได้

๔. เป็นผู้มีความดีมีคุณธรรม มีศีลธรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ และเป็นตัวอย่างที่ดี ของศิษย์

๕. เป็นคนตรงเวลา ประพฤติตนสม่ำเสมอ

๖. เป็นผู้มีความสะอาดเรียบร้อยและแต่งกายเรียบร้อยเหมาะสม

๗. ใฝ่หาความรู้ สืบหาและปรับปรุงแก้ไขตนเองและงานสอนอยู่เสมอ

๘. กระตือรือร้น ขยันหมั่นเพียรและตั้งใจใช้กลวิธีสอนให้ศิษย์ เกิดความรู้จนเป็น แบบอย่าง

การสอนที่ดี

๘. มีความคิดริเริ่มและนำสิ่งใหม่ ๆ มาใช้สอนศิษย์
๑๐. รู้จักผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานครู และหาทางแก้ไขโดยสันติวิธีเป็น พลเมืองดี
๑๒. ให้เกียรติโดยไม่เลือกเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะครอบครัว เพศและวัย
๑๓. เป็นผู้ใจกว้าง และมีน้ำใจนักกีฬา รับฟังความคิดเห็นของศิษย์ และเปิดโอกาสให้ศิษย์

ได้ปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอ

๑๔. เอาใจใส่ต่อการเรียน ความประพฤติ และความเป็นอยู่ของศิษย์อยู่เสมอ
๑๕. เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของศิษย์
๑๖. เป็นผู้เห็นศิษย์มีความสำคัญ และพิจารณาคุณค่าของศิษย์แต่ละคนด้วยเหตุผล
๑๗. เป็นผู้ที่น่าเคารพรัก และทำให้ศิษย์ เกิดความอบอุ่นใจ
๑๘. มีความยุติธรรม และตัดสินใจหรือลงโทษศิษย์อย่างมีเหตุผล
๑๙. เป็นผู้ควรแก่การยกย่อง นับถือในเชิงภูมิปัญญา และเชี่ยวชาญ ใหว่พรียบในด้านการอบรม

สั่งสอน

๒๐. สามารถอธิบายเรื่องยากให้เข้าใจง่าย

หมวดที่ ๓ ว่าด้วยการรักษาวินัยแห่งวิชาชีพครู

๑. รักษาความลับของศิษย์ เพื่อนร่วมงานและสถานศึกษา
๒. ไม่แสดงอาการอาฆาตพยาบาทต่อศิษย์
๓. เข้าสอน โดยสม่ำเสมอ ไม่ปิดบังหรือบิดเบือน เนื้อหาสาระทางวิชาการ
๔. สุภาพเรียบร้อย เชื้อฟัง และไม่แสดงความกระด้างกระเดื่อง ต่อ ผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งใน

หน้าที่การงาน โดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบแบบแผนของสถานศึกษา

๕. ต้องถือและปฏิบัติตามแบบธรรมเนียมที่ดีของสถานศึกษา
๖. ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยการเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษา ผลประโยชน์

ของสถานศึกษา

๗. ไม่ละทิ้งหน้าที่ด้านการสอนและงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนอุทิศเวลา ของตนให้กับ

สถานศึกษา

๘. รักษาความสามัคคี ชื่อเสียงของคณะและสถานศึกษาที่สังกัดอยู่

๙. ปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ด้วยความรับผิดชอบและเสียสละ

๑๐. ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพ และบุคคลทั่วไป

๑๑. ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนา

๑๒. รักษาความลับของเพื่อนร่วมงาน และสถานศึกษา

๑๓. รักษาและส่งเสริมความสามัคคีของหมู่คณะ

๑๔. ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือ เป็นภัยต่อ

มนุษยชาติ

๑๕. ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นผลงานของตน
๑๖. รักษาชื่อเสียงมิให้จืดจางหรือประทุษร้าย
๑๗. ประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และเที่ยงธรรม โดยไม่ เห็นแก่ประโยชน์

อันมิชอบ

หมวดที่ ๔ ว่าด้วยบทบาทของครูต่อบุคคล และสังคม

๑. ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ส่งเสริมกิจกรรมในระบอบประชาธิปไตย
๓. ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันด้วยกันและระหว่างสถาบันและชุมชน
๔. สร้างและส่งเสริมความสามัคคีอันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง
๕. ดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีชุมชน
๖. รับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ
๗. โอบอ้อมอารีมีน้ำใจต่อผู้อื่น

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ครูสภาได้มีการปรับปรุงจรรยาบรรณวิชาชีพครูขึ้นใหม่ เรียกว่า “ระเบียบครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีครู” (ครูสภาพ. ๒๕๒๖ : ๒-๓) ซึ่งมีระเบียบดังนี้

ครูต้องมีจรรยาบรรณและวินัยตามระเบียบประเพณีของครู ดังต่อไปนี้

๑. เลื่อมใสการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
๒. ยึดมั่นในศาสนาที่ตนนับถือ ไม่ลบหลู่ดูหมิ่นศาสนาอื่น
๓. ตั้งใจสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดี ด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้แก่ศิษย์ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงานมิได้
๔. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้จืดจางหรือประทุษร้าย ไม่ประพฤติการอันใดจะทำให้เสียชื่อเสียงและเกียรติ ของความเป็นครู
๕. ถือปฏิบัติตามระเบียบ และแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถานศึกษา
๖. ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง ไม่นำหรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
๗. ให้เกียรติผู้อื่นทางวิชาการ โดยไม่นำผลงานของผู้ใดมาแอบอ้างเป็นผลงานของตนและไม่เบียดบังใช้แรงงาน หรือนำผลงานของผู้อื่นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน
๘. ประพฤติอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความเที่ยงธรรม ไม่แสวงหาประโยชน์ตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

๘. สุภาพเรียบร้อย ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงาน และสถานศึกษา

๑๐. รักษาความสามัคคีของครู และช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จัดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “ คุณธรรม สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพครู ” เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๒๕ และได้กำหนดขอบเขตจรรยาบรรณของวิชาชีพครูไว้ดังนี้ (ครุสภา, ๒๕๒๕ : ๕-๗)

๑. ตั้งใจสอนศิษย์ อุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดี ไม่ละทิ้งหน้าที่การงาน

๒. ถ่ายทอดวิชาความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง ไม่นำผลงานทางวิชาการไปใช้ในทางที่ทุจริตหรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ

๓. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ผู้ร่วมงาน และสถานศึกษา

๔. ไม่แอบอ้างผลงานทางวิชาการของผู้อื่นมาเป็นของตน และไม่ใช้แรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๕. รักษาชื่อเสียงของตนมิให้ได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว อันจะทำให้เสื่อมเสียเกียรติของครู

กล่าวโดยสรุป หัวใจสำคัญของจรรยาบรรณครูมี ๓ ประการ คือ ต้องมีความซื่อสัตย์ รักและปรารถนาดีต่อศิษย์อย่างจริงใจ วางตนให้เป็นที่นับถือของผู้อื่น การที่ครูผู้ใดจะมีคุณธรรม ดังกล่าวได้จะต้องรู้จัก และตีความวิชาชีพครูให้ชัดเจนก่อน

คุณลักษณะที่ดีของครู

คุณลักษณะของครูที่ดีนั้นมีผู้กล่าวไว้หลายท่าน ในหลายโอกาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชดำรัสพระราชทานแก่ครูอาวุโส ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีข้อความที่แสดงถึงคุณลักษณะที่ดีของครูที่ดีไว้ดังนี้

“ ครูที่แท้นั้นเป็นผู้กระทำแต่ความดี คือต้องขยันและอดสาหะพากเพียร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้น และอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวมระวังความประพฤติและ ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนที่ดีงาม ต้องปลื้มตัวปลื้มใจจากความสะอาดสบาย และความ สนุกรื่นริงที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องมั่นใจให้มั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์ รักษา ความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญา ให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิชาการและความฉลาด รอบรู้ในเหตุและผล ” (ครุสภา, ๒๕๒๔ : ๗)

พระพุทธทาสภิกขุ (๒๕๓๐ : ๑-๒๗) ได้บรรยายเรื่องธรรมะสำหรับครูระหว่าง วันที่ ๔-๕ กันยายน ๒๕๒๗ ณ สวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีความบางตอนแสดงถึง คุณลักษณะของครูที่ดีไว้ดังนี้

“ครูในฐานะที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นปูชนียบุคคล ควรก่อรูปด้วยคุณธรรมของครู คือ เปิด ประตูทางวิญญาณของโลกที่ปิดด้วยอวิชชาให้ออกมาสู่แสงสว่าง และอิสรภาพทางจิตมีลักษณะสูงส่ง ในแง่คุณธรรม มีหน้าที่พัฒนามนุษย์ให้เป็นในทางที่ถูกทุกวิถีทาง มีจิตใจเปี่ยมด้วยเมตตา กรุณาและปัญญา ทำบุญคุณและมีประโยชน์แก่โลกอย่างมหาศาล โดยได้รับประโยชน์ตอบแทน เพียงเล็กน้อยชีวิตได้ ครู ต้องสร้างเด็กให้มีสติปัญญา มีเหตุผล ช่วยให้เขาหลุดพ้นจากสัญชาติญาณ อย่างสัตว์ สามารถสร้างบ้าน สร้างชาติและสังคมโลก เป็นพุทธมามกะที่สมบูรณ์ รู้จักรับผิดชอบชั่ว ดี เชื่อฟังบิดามารดา และให้เขารู้จักว่า “ไท” (อิสระจากกิเลส) “มัชฌิม” (ทางสายกลางอริยมรรค) “โศกดี” (ทำดีทางกาย วาจา ใจ) “เกียรติ” (รู้ว่าตนเองได้ทำดีถูกต้อง มีคุณค่า ควรแก่การ ภาคภูมิใจ)

พระราชบัญญัติ (๒๕๒๕ : ๓-๔) ได้นำหลักธรรมในพุทธศาสนาเกี่ยวกับพระกรณานิคมของ พระพุทธเจ้า ซึ่งแสดงถึงคุณลักษณะของผู้อบรมสั่งสอนที่เป็นเลิศ ดังนี้

“พระพุทธศาสนา ถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ สอนและผู้เรียน นั้น อยู่ในฐานะเป็นกัลยา นิมิตร คือเป็น ผู้ช่วยเหลือ แนะนำผู้เรียนให้ดำเนินก้าวหน้าไปในมรรคแห่งการฝึกอบรม ซึ่งมี ลักษณะ ๗ ประการดังนี้ คือ ปิโย คือ กระทำตนให้เป็นที่น่ารัก เป็นที่น่าไว้วางใจ ครู คือ นำ เคารพทำให้ศิษย์เกิดความอบอุ่น ภาวนิโย คือ นำยกย่อง ทรงคุณความรู้ ภูมิปัญญาอย่างแท้จริง วัตตา คือ รู้จักระเบียบแบบแผน ทั้ง กายและวาจา วัจนกนิโม คือ อดทนต่อพฤติกรรมของศิษย์ คัมภีร์วินยูกะถึงกัตตา คือ มีความสามารถชี้แจง เรื่องต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งได้ โนจิตถานเน นิโยชะเย คือ ไม่ชักจูงศิษย์ไปในทางที่เสื่อมเสีย ”

คณะกรรมการข้าราชการครู (๒๕๒๕ : ๑๒) จัดประชุมสัมมนา เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาตามโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียน เมื่อวันที่ ๒๔-๒๗ ธันวาคม ๒๕๒๔ และได้สรุปลักษณะของครูที่พึงประสงค์ ไว้ดังนี้

๑. มีความเป็นครู คือ ทำตนเองเป็นตัวอย่างที่ดี มีเมตตาปราณี รักอาชีพครู ใฝ่รู้ โลกทัศน์ กว้าง รับผิดชอบต่อหน้าที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตที่สงบ และ เรียบง่าย มีบทบาทในการช่วยเหลือชุมชนมากขึ้น

๒. มีความรู้ในด้านต่อไปนี้ คือ

๒.๑ วิชาเฉพาะอย่างลึกซึ้งเหมาะสมกับระดับการศึกษาที่จะสอน

๒.๒ วิชาครู วิทยาการการจัดการ จิตวิทยา ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การวิจัย การประเมินผล

๒.๓ ความรู้ทั่วไป โดยเฉพาะเรื่องส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ ธรรมชาติ

๓. มีความสามารถในวิธีสอน วิธีอบรมและการพัฒนาการเป็นผู้ นำ ผู้ตาม และ ผู้ ประสานงานที่ดีที่ได้รับการฝึกปฏิบัติเหมาะสมจนเกิดเป็นทักษะ

ฝ่ายพัฒนาข้าราชการครู กองวิชาการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการข้าราชการครู (๒๕๒๕ : ๑) ได้กำหนดคุณลักษณะของครูที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ คือ “สอนดี มีระเบียบ เพียบคุณธรรม นำสังคม” พร้อมกับการกำหนดคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อพัฒนาวินัย และจริยธรรมสำหรับ ข้าราชการครู ๖ เรื่อง คือ

๑. การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ : ตรงเวลา
๒. การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ : การแสวงหาทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน
๓. การปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพ : การคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
๔. การปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
๕. การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี
๖. การมุ่งมั่นในการทำประโยชน์แก่สังคม

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (คุรุสภา. ๒๕๓๒ : ๑) ได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๓๒ โดยกำหนดว่า ครูควรมีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างน้อย ๔ ประการคือ

๑. รอบรู้ คือ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสังคมโดยทั่วไป และรอบรู้เรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพของตน
๒. สอนดี คือ สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ คือ มีศรัทธาในอาชีพของตน ตั้งใจใช้ความรู้ความสามารถ ในอาชีพ เพื่อเยาวชนและสังคมมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ และมีความรักษา ปราบปรามดีต่อ เยาวชน ตลอดจนอุทิศเวลาให้กับศิษย์
๔. มุ่งมั่นพัฒนา คือ ปรับปรุงตนเอง ใฝ่ศึกษาหาความรู้ คิดค้นหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการศึกษาระบบรวมวิชาชีพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทัศนนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจน จรรยาบรรณครูและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปจะได้คุณลักษณะทาง จริยธรรมครู รวม ๖ ด้านดังนี้
 ๑. ความซื่อสัตย์
 ๒. ความรับผิดชอบ
 ๓. ความเมตตากรุณา
 ๔. ความเสียสละ
 ๕. ความยุติธรรม
 ๖. การรักษาระเบียบวินัย

คุณลักษณะทางจริยธรรมทั้ง ๖ ด้านนั้น โกวิท ประวาลพฤกษ์ (๒๕๒๘ : ๕๘๒ – ๕๘๓) ได้ ให้ความหมายไว้ดังนี้

๑. ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น แสดงออกเป็น พฤติกรรมได้ ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ถ่ายทอดความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง
- ๑.๒ ไม่เบียดบังแรงงานหรือนำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน
- ๑.๓ ไม่เบียดบังทรัพย์สินส่วนรวม หรือส่วนราชการ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้อง
- ๑.๔ ไม่อวดอ้างความสามารถเกินความจริง
- ๑.๕ ไม่นำ หรือยอมให้นำผลงานทางวิชาการของตนไปใช้ในทางทุจริต หรือเป็นภัยต่อมนุษยชาติ
- ๑.๖ ใช้เวลาราชการเพื่อประโยชน์ทางราชการอย่างเต็มที่
- ๑.๗ ไม่ชักชวนศิษย์กระทำในสิ่งที่เสื่อมเสีย
- ๑.๘ เข้าสอน และเลิกสอนตามเวลาที่กำหนด
- ๑.๙ ไม่ประจบ สอพลอผู้บังคับบัญชาเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ๑.๑๐ ปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้บังคับบัญชา
- ๑.๑๑ เป็นบุคคลรักษาคำมั่นสัญญา

๒. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพัน พากเพียร และละเอียดรอบคอบ ยอมรับผลกระทำในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ ให้ดียิ่งขึ้น แสดงออกเป็นพฤติกรรมดังนี้

- ๒.๑ เตรียมีการสอนอย่างดี
- ๒.๒ ดูแลซ่อมแซม ปรับปรุง อุปกรณ์ และสถานที่ของทางราชการอยู่เสมอ
- ๒.๓ แสวงหาแนวทางวิธีการปรับปรุงในงานที่รับผิดชอบอยู่เสมอ
- ๒.๔ คำนึงว่าหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ
- ๒.๕ ไม่เพิกเฉยในเหตุการณ์ที่จะทำให้เกิดผลเสียต่องานราชการ
- ๒.๖ มีความละเอียด รอบคอบในการทำงาน
- ๒.๗ อดทนต่อปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน โดยไม่ละทิ้งและท้อถอยโดยง่าย
- ๒.๘ อดทนต่อพฤติกรรมที่ยั่วเยงของศิษย์ ไม่แสดงความโกรธโดยง่าย
- ๒.๑๐ ยอมรับผลการกระทำของตน
- ๒.๑๑ รู้จักหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ
- ๒.๑๒ ให้ความร่วมมือในกิจการของสถาบันเป็นอย่างดี
- ๒.๑๓ ผ่อนปรนต่อปัญหาต่าง ๆ และหาทางแก้ไขโดยวิธีทางปัญญาและสันติวิธี
- ๒.๑๔ ใช้ทรัพย์สินราชการอย่างประหยัด

๓. ความเมตตา กรุณา เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ ปราบปรามจะให้ผู้อื่นเป็นสุข กรุณา หมายถึง ความสงสารคิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ สนใจ เอาใจใส่ศิษย์ที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ
- ๓.๒ ชักนำให้ศิษย์ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม

- ๓.๓ ให้โอกาสกับศิษย์ได้แก้ตัวต่อการกระทำที่ผิดพลาด
- ๓.๔ ให้กำลังใจแก่ศิษย์โดยเฉพาะศิษย์ที่มีปัญหา
- ๓.๕ ให้ความอนุเคราะห์กับศิษย์และบุคคลทั่วไปตามสมควรกับฐานะ
- ๓.๖ ไม่ใช่ด้อยค่าหรือแสดงกริยาข่มขู่ศิษย์และผู้อื่น
- ๓.๗ ไม่ใช่ด้อยค่าหรือแสดงกริยาคุกคามข่มขู่ศิษย์และผู้อื่น
- ๓.๘ ไม่แสดงกริยาอาฆาตพยาบาทต่อศิษย์และผู้อื่น
- ๓.๙ มีบุคลิกภาพยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ
- ๓.๑๐ ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์และผู้อื่นอยู่เสมอ

๔. ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ ด้วยกำลัง กาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายในตนเองด้วย แสดงออกเป็น พฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- ๔.๑ ร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษากับศิษย์ทั้งในและนอกเวลา ราชการอยู่เสมอ
- ๔.๒ ให้คำปรึกษากับศิษย์ในปัญหาต่าง ๆ ทั้งในและนอกเวลา ราชการอยู่เสมอ
- ๔.๓ แบ่งปันทรัพย์สินตามสมควร เพื่อให้กิจการของศิษย์หรือสถาบันประสบความสำเร็จ
- ๔.๔ ช่วยเจรจาเป็นธุระในกิจการของศิษย์และสถาบันให้สำเร็จประโยชน์
- ๔.๕ ให้อภัยผู้อื่น ไม่แสดงการอาฆาตพยาบาท
- ๔.๖ ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น
- ๔.๗ มีเหตุผล ไม่มั่งงายในความเชื่อของตน

๕. ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง สอดคล้องกับความเป็นจริง และเหตุผล ไม่มีความลำเอียง แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- ๕.๑ ให้ความรู้และการบริการต่าง ๆ แก่ศิษย์โดยไม่แบ่งเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือ ความสัมพันธ์ส่วนตัว
- ๕.๒ ตรวจสอบงานและให้คะแนนตามความเป็นจริงด้วยความเที่ยงธรรมและมีเหตุผล
- ๕.๓ ใช้หลักวิชาที่ถูกต้องในการประเมินผลการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๖. การรักษาวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับ จรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม แสดงออกเป็นพฤติกรรมได้ดังต่อไปนี้

- ๖.๑ แต่งกายเหมาะสมกับอาชีพครู
- ๖.๒ วาจาสุภาพ
- ๖.๓ รักษาความลับของศิษย์ เพื่อร่วมงาน และสถานศึกษา
- ๖.๔ ตรงต่อเวลา

- ๖.๕ ดูแล จัดอุปกรณ์ทางการศึกษา และสถานที่ทำงาน สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ๖.๖ ไม่สูบบุหรี่
- ๖.๗ ไม่ดื่มสุรา
- ๖.๘ ไม่เล่นการพนัน
- ๖.๙ ไม่ประพฤติผิดทางเพศ
- ๖.๑๐ ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นอย่างดี

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ.

๒๕๔๘

๑. ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
 - ๑.๒ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
 - ๑.๓ มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
 - ๑.๔ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
 - ๑.๕ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
 - ๑.๖ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
 - ๑.๗ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
 - ๑.๘ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
 - ๑.๙ ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
 - ๑.๑๐ ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
 - ๑.๑๑ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
 - ๑.๑๒ สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์
๒. ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
 - ๑.๒ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากรผู้เรียนและชุมชน
 - ๑.๓ มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ
 - ๑.๔ พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
 - ๑.๕ พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ

- ๑.๖ ปฏิบัติงานขององค์กร โดยเน้นผลถาวร
- ๑.๗ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
- ๑.๘ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- ๑.๙ ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
- ๑.๑๐ แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
- ๑.๑๑ เป็นผู้ริเริ่มและสร้างผู้นำ
- ๑.๑๒ สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

๓. ผู้ประกอบวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

จรรยาบรรณของวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพและแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ซึ่งปรากฏในมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีทั้งหมด ๕ ด้าน ดังต่อไปนี้

๑. **จรรยาบรรณต่อตนเอง** ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

๒. **จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ** ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

๓. **จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ** ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีจรรยาบรรณด้านนี้ ๕ ข้อ คือ

๓.๑ ต้องรักเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

๓.๒ ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ

๓.๓ ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ

๓.๔ ต้องไม่กระทำความผิดเกี่ยวกับจริยธรรมทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

๓.๕ ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

๔. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือ
เกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

๕. จรรยาบรรณต่อสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำใน
การอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์
ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

เอกสารอ้างอิง

๑. คู่มือ การประกอบวิชาชีพทางการศึกษา : ครูสภา ครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ๒. คู่มือ จรรยาบรรณวิชาชีพครูและลักษณะของครูที่ดี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
-

วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา

ผู้จัดทำ

๑. นายวีระชัย ไตรศักดิ์
๒. นายเวชยันต์ อินทร์ช่าง
๓. นายประยูร ป็องสีดา
๔. นายเฉลิมชัย สุภานันท์
๕. นายโกวิทย์ คงวีระวัฒน์
๖. นายวิจิต คำหย่อน
๗. นางสาววาริรัตน์ อยู่ทะเล

งานบุคลากร ฝ่ายบริหารทรัพยากร
วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ